Taantuman jälkeen kasvutekijät kunnossa?

Laboren suhdanne-ennuste – syksy 2025

25.9.2025 Juho Koistinen, ennustepäällikkö

Labore

Talous elpyi kunnes koitti kevät

- Alkuvuosi oli kohtuullisen lupaava, kunnes kasvu hiipui
- Kotimainen kysyntä heikkoa:
  1. Kotitaloudet säästävät
  2. Julkiset menot supistuvat
  3. Investoinnit kasvavat kituliaasti
- Vientiyritysten osalta tilanne toiveikkaampi

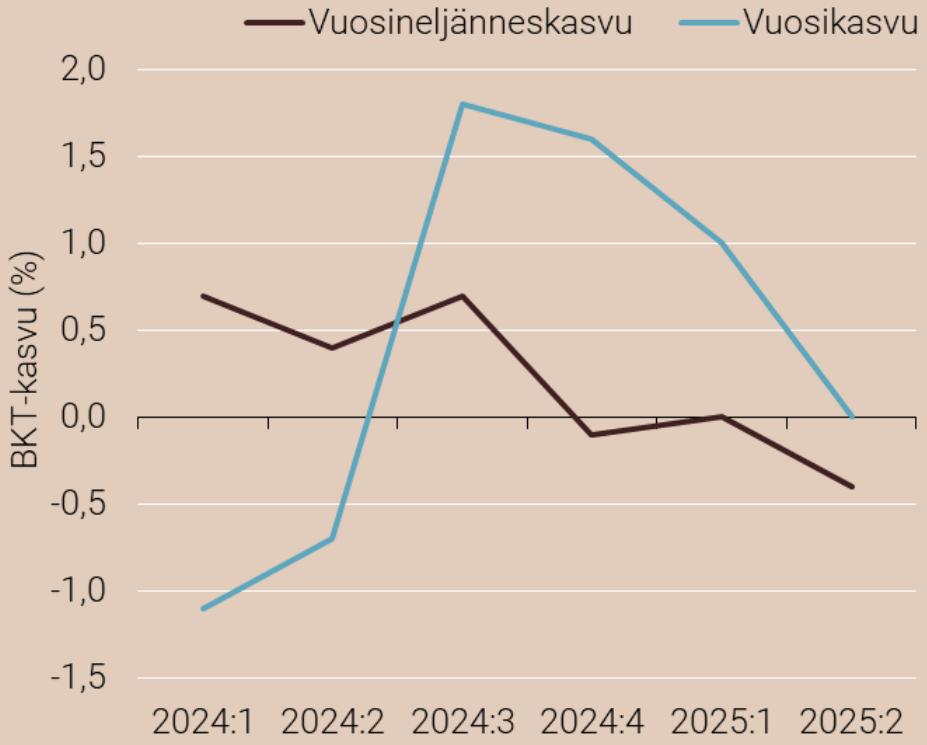

Labore

Ennusteen yhteenveto

- Yksityinen kulutus supistuu yhä 2025
  - Vahvistuu vuosina 2026–27, kun reaalitulot kasvavat yhä ja patoutunut kysyntä purkautuu
- Vientinäkymät selkeytyneet vuoden edetessä
  - Vienti kasvaa kasvavan etenkin Saksan talouden elpyessä
  - Epävarmuus kuitenkin edelleen koholla
  - Nettovienti tukee kasvua vain maltillisesti tuonnin kasvaessa
- Julkisen velan BKT-suhde nousee 86 prosenttiin 2027
  - Heikko verotulojen kehitys, korkomenot ja kasvavat puolustusinvestoinnit pitävät alijäämän korkeana

Labore

Ennusteen yhteenveto

- Työttömyysaste Suomessa on selvästi EU:n keskiarvoa korkeampi, 10,0 prosenttia
  - Jämähtää 9½ prosenttiin, syitä:
    1. Heikko työvoiman kysyntä
    2. Pitkäaikaistyöttömyys
    3. Työn tuottavuus nopeutuu suhdannekäänteessä
- Investoinnit kasvavat 3–4 prosentin vauhtia
  - Asuinrakentaminen elpyilee
  - Kone- ja laiteinvestoinneissa piristymistä viime kuukausina
  - Julkisia investointeja pitävät yllä puolustushankinnat ja T&K-panostukset

Labore

Ennusteen keskeisimmät oletukset

1. Maailmankaupan vakaa kehitys
   - EU-maiden suhteellinen kilpailukyky Yhdysvaltojen markkinoilla hyvä
   - EU hyötyy myös Yhdysvaltoja hitaammasta inflaatiosta
   - Ei vielä selkeitä merkkejä kiinalaisen tuonnin kasvusta
2. Kotimainen kysyntä elpyy
   - Kotitaloudet säästävät nyt monista syistä, mutta niiden odotetaan hiipuvan
   - Asuntolainakulut vakiintuvat, inflaatio hidastunut, talousluottamus palailee

Labore

Suhdanne heikentynyt poikkeuksellisesti

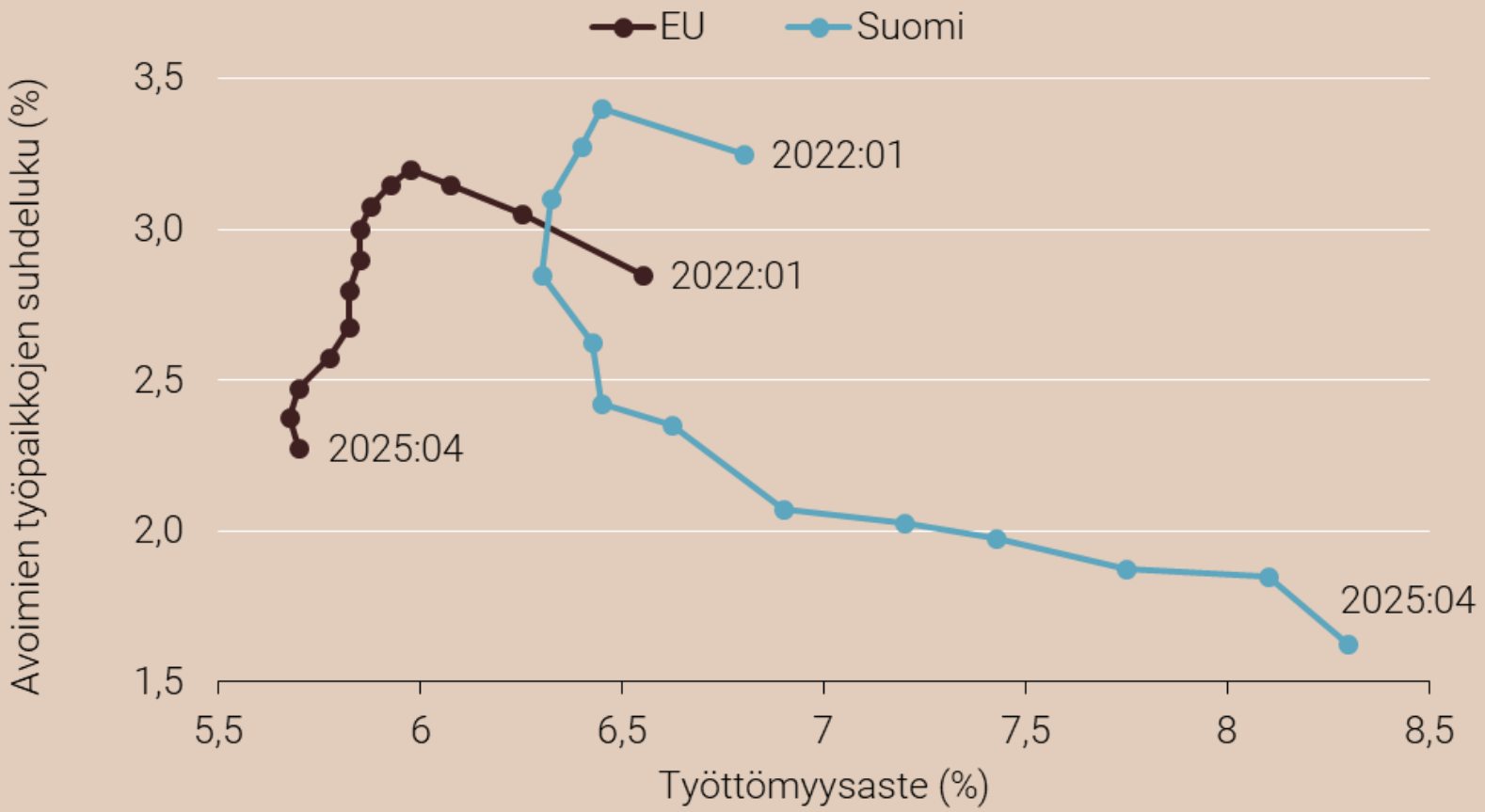

Lähde: Eurostat.

Labore

Kysynnän ja tarjonnan tase

	Mrd. €	Määrän muutos (%)			
	2024	2024	2025	2026	2027
Bruttokansantuote	274,9	0,4	0,6	1,5	1,4
Tuonti	115,5	-1,0	1,8	2,5	2,0
Kokonaistarjonta	390,4	0,0	0,9	1,8	1,6
Vienti	113,6	1,7	3,3	2,3	2,1
Kulutus	212,4	0,3	-0,5	0,9	0,8
Yksityinen	141,7	-0,4	-0,8	1,4	1,0
Julkinen	70,7	1,7	0,0	-0,2	0,4
Investoinnit	63,9	-5,0	3,2	4,1	3,1
Yksityiset	52,7	-7,7	1,8	4,4	3,6
Julkiset	11,2	7,7	8,9	3,0	1,3
Kokonaiskysyntä	390,4	0,0	0,9	1,8	1,6

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Kansainvälinen talous

- EU:n ja Yhdysvaltojen poliittinen sopu 15% tuontitulleista helpottaa toistaiseksi
  - Epävarmuutta mm. alumiini- ja terästullien tasosta
- Yhdysvaltain talouskasvu hidastuu
  - Tullit hidastavat euroalueen vientivetoista kasvua etenkin Saksassa ja Italiassa
- Euroalueen inflaatio palautuu tavoitetasolle jo ensi vuonna
  - Yhdysvalloissa pysyy korkealla tullien ja palveluiden hintojen vuoksi

Ulkomaankauppa

- Kauppapolitiikan epävarmuus aiheuttaa edelleen ongelmia suomalaisille vientiyrityksille
- Tavaraviennin odotetaan silti kehittyvän suotuisasti ennustejaksolla, mutta palveluviennin kasvu hidastuu
- Tavaratuonti kääntyy positiiviseksi kahden vuoden supistumisen jälkeen

TAVAROIDEN JA PALVELUJEN ULKOMAANKAUPPA 2006–2027

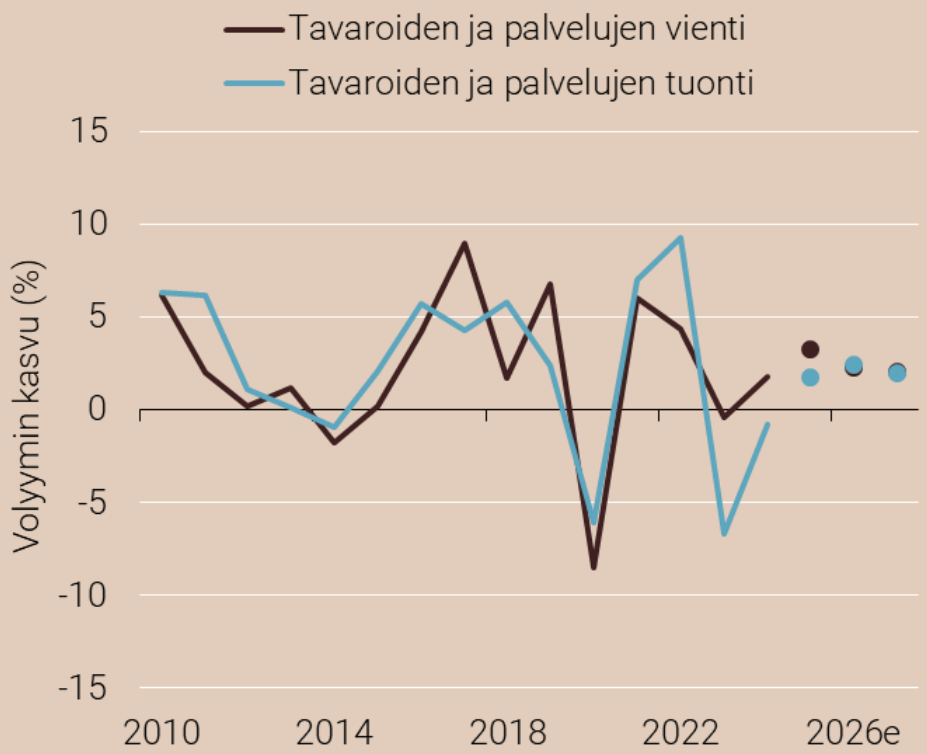

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Työmarkkinat

- Tuottavuuden kasvu on ollut viime vuosina hidasta taantuman vuoksi
- Talouskasvun elpyessä tuottavuuskasvu kiihtyy merkittävästi tänä ja seuraavana vuonna
- Työllisyyden heikkeneminen ja työttömyyden nousu jatkuvat
- Nopeutuva tuottavuuden kasvu tukee vahvistunutta ansiokehitystä

ANSIOTASOINDEKSI, SOPIMUSPALKKAINDEKSI JA INFLAATIO 2010–2027

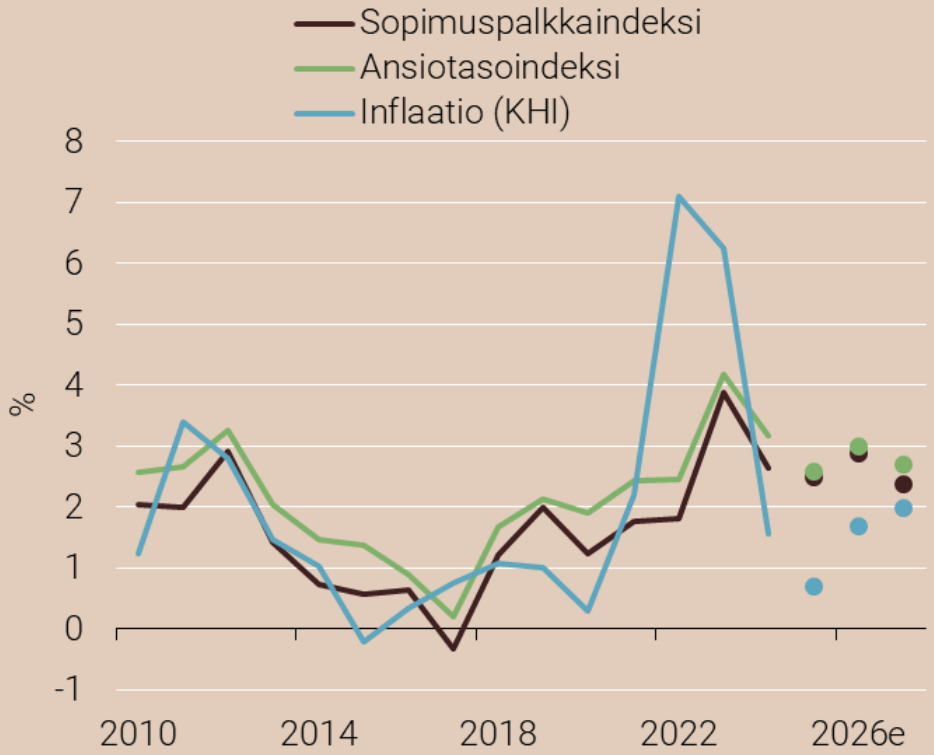

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Kotitaloudet ja inflaatio

- Yksityinen kulutuskysyntä pysyy vaisuna kuluvana vuonna
  - Elpyminen lykkääntyy tuleviin vuosiin
- Säästämisaste on pysytellyt varsin korkealla tasolla,
  - Sen purkautuminen voi nostaa kulusta nopeastikin
- Inflaatio pysyy hitaana kuluvan vuoden ja kiihtyy tulevina vuosina

YKSITYISET KULUTUSMENOT JA SÄÄSTÄMISASTE 2010–2027

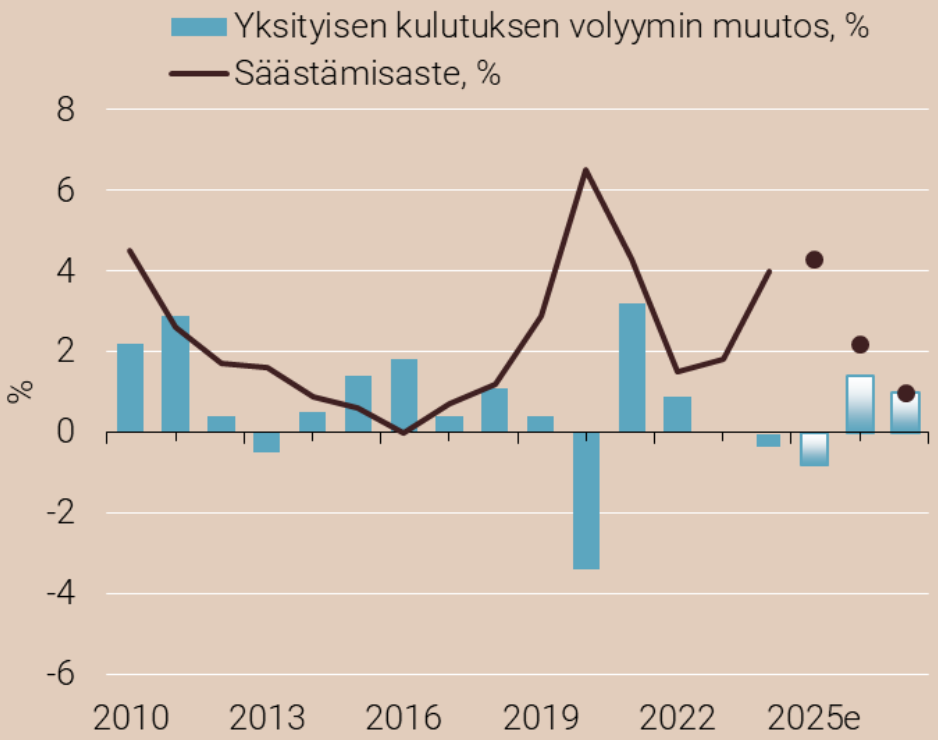

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Investoinnit

- Rakennusinvestointien pohja on takana, mutta toipuminen on hidasta.
- Julkisten investointien kasvu pysyy vahvana puolustusinvestointien vuoksi.
- Kone- ja laiteinvestoinneissa myös positiivinen näkymä

INVESTOINNIT 2002–2027

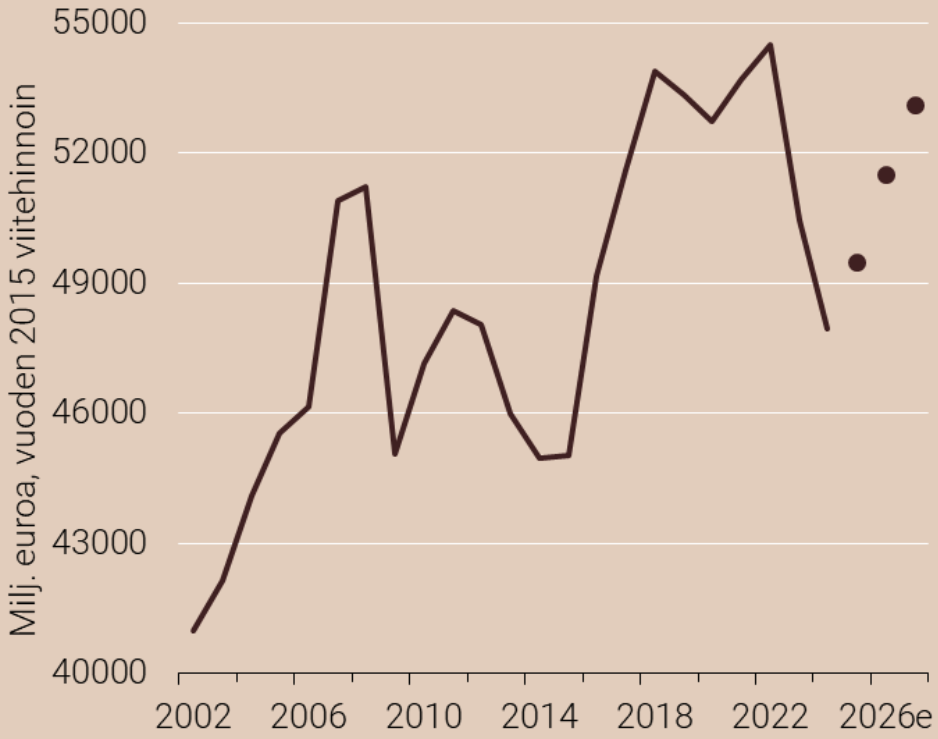

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Julkinen talous

- Hallituksen käynnistämät sopeutustoimet alkavat vähitellen vaikuttaa
- Suhdanteen kohentuminen tukee verotulojen kasvua
  - Keväällä päätetyt veronkevennykset heikentävät vaikutusta.
- Tasapainottamista jarruttavat suuret puolustusinvestoinnit ja kasvavat nettokorkomenot

VEROASTE SEKÄ JjulkISEN SEKTORIN EDP-VELAN JA VALTION VELAN SUHDE BRUTTOKANSANTUOTTEESEEN 2005–2027

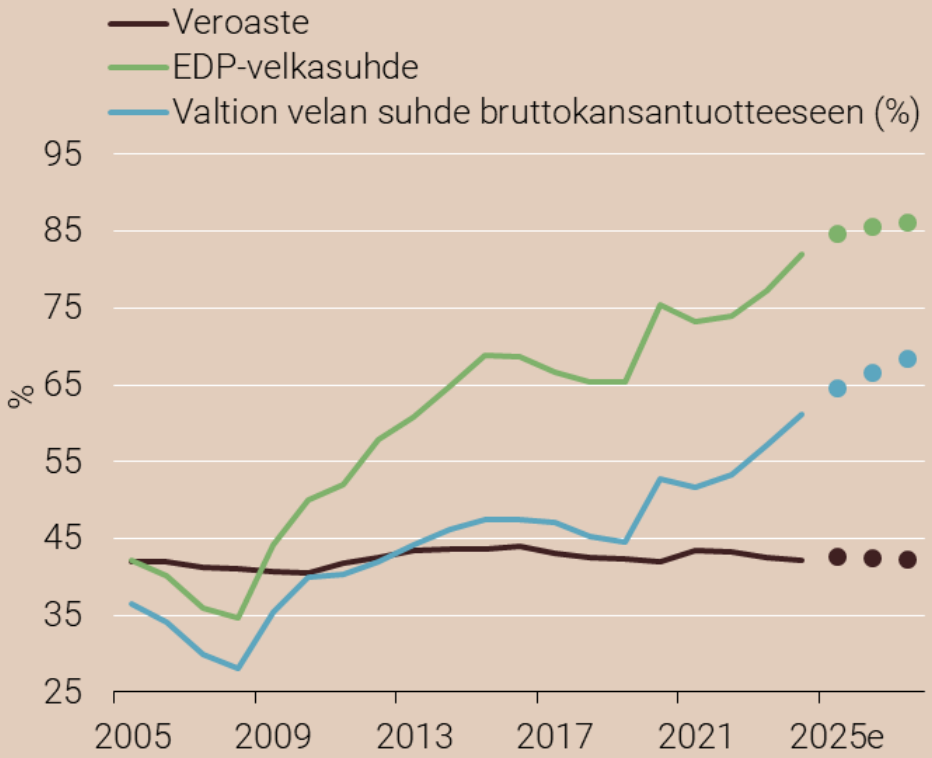

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Tulevan nousukauden perusta hapertumassa?

Mika Maliranta, johtaja, Labore

Labore

Työn tuottavuuden ennuste

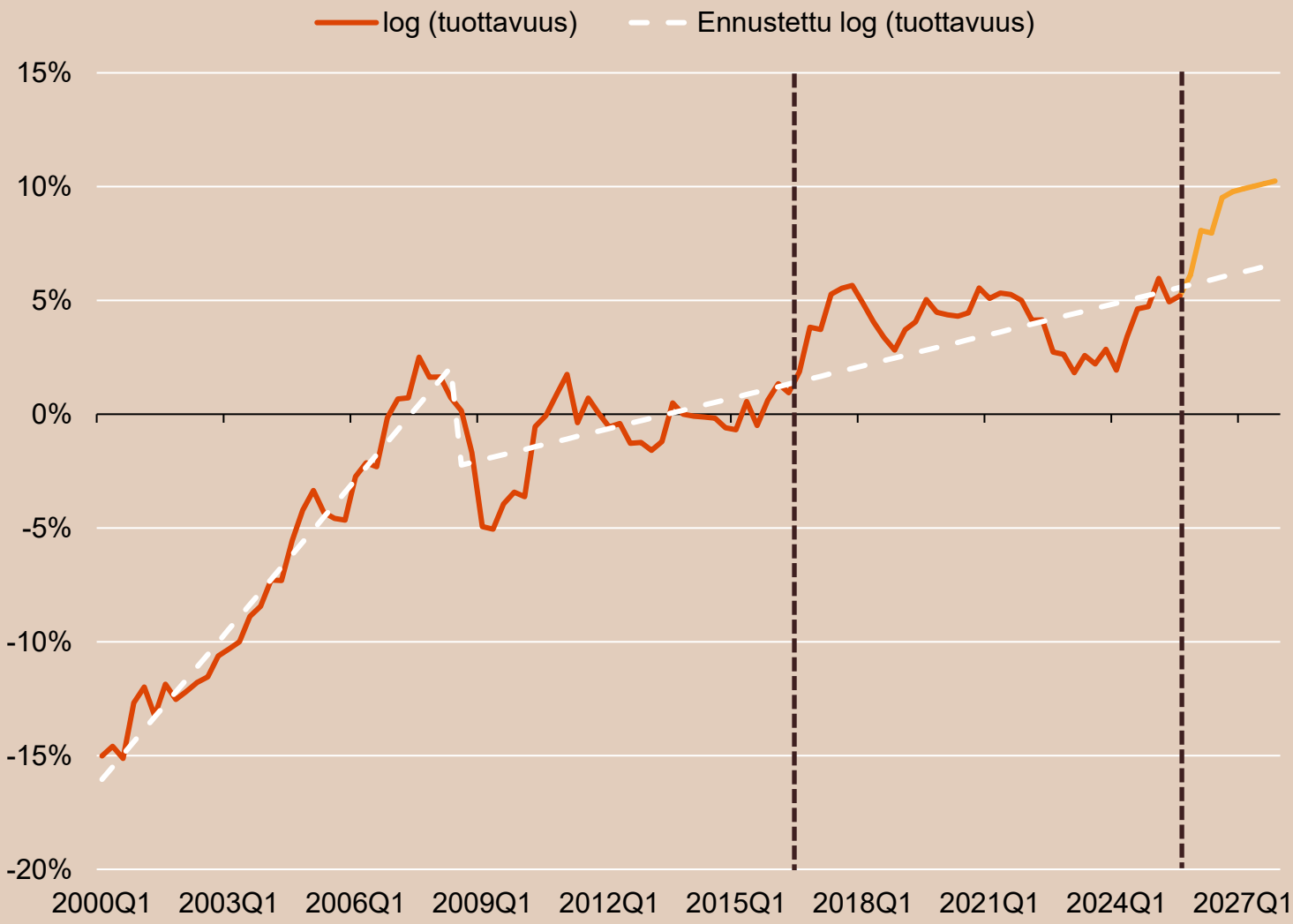

Lähde: Tilastokeskus, Laboren ennusteryhmän laskelma.

Labore

Talouspolitiikkapohdintoja

- Tuotantolähtöisestä (so. Nokia yms.) ”tuottavuuskuopasta” (2008-2015) toipumisjakson jälkeen kysyntälähtöiseen taantumaan (2022-)

Labore

Teollisuuden uudet tilaukset

Teollisuuden uudet tilaukset (2021=100) muuttujina Kuukausi. 17, 20-21, 24-30 Teollisuus (uudet tilaukset), Trendisarja.

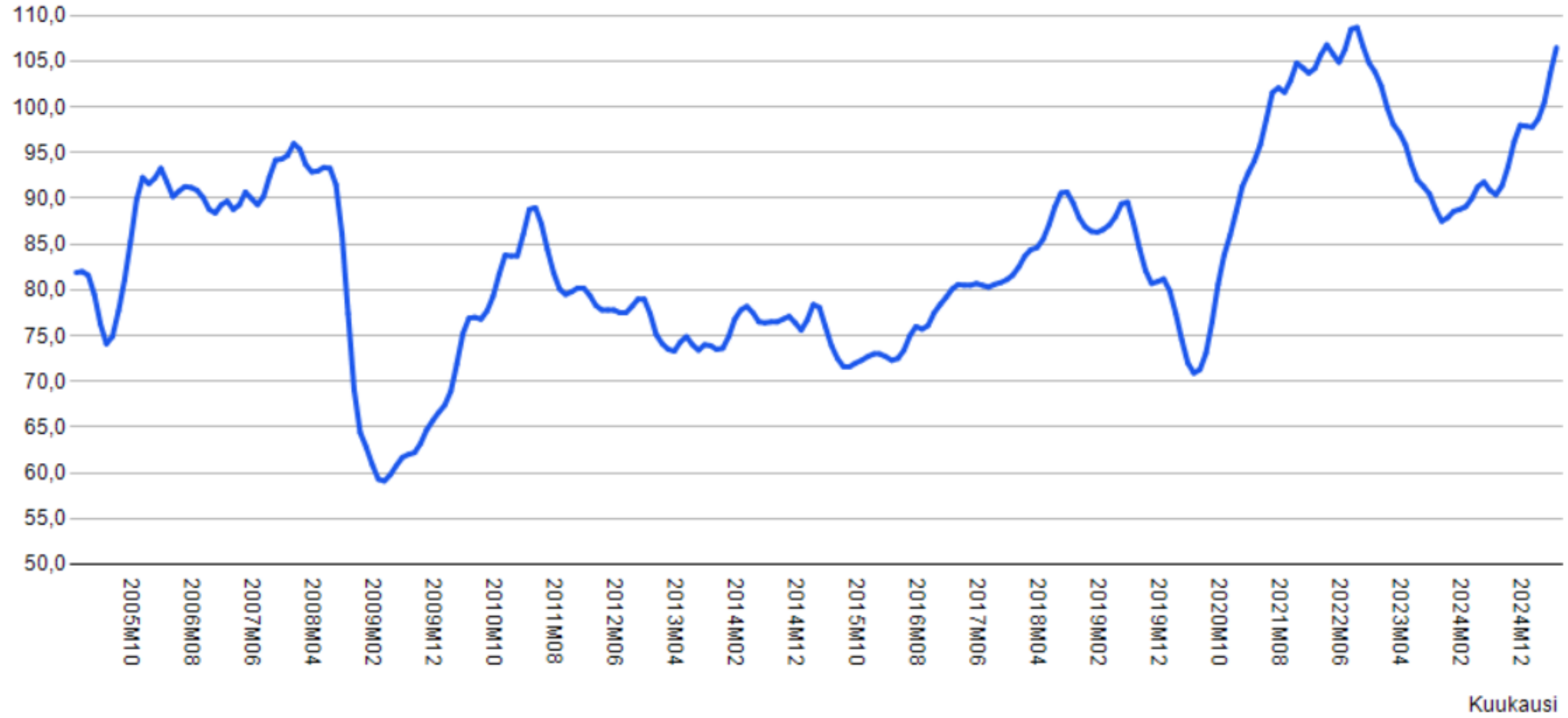

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden uudet tilaukset

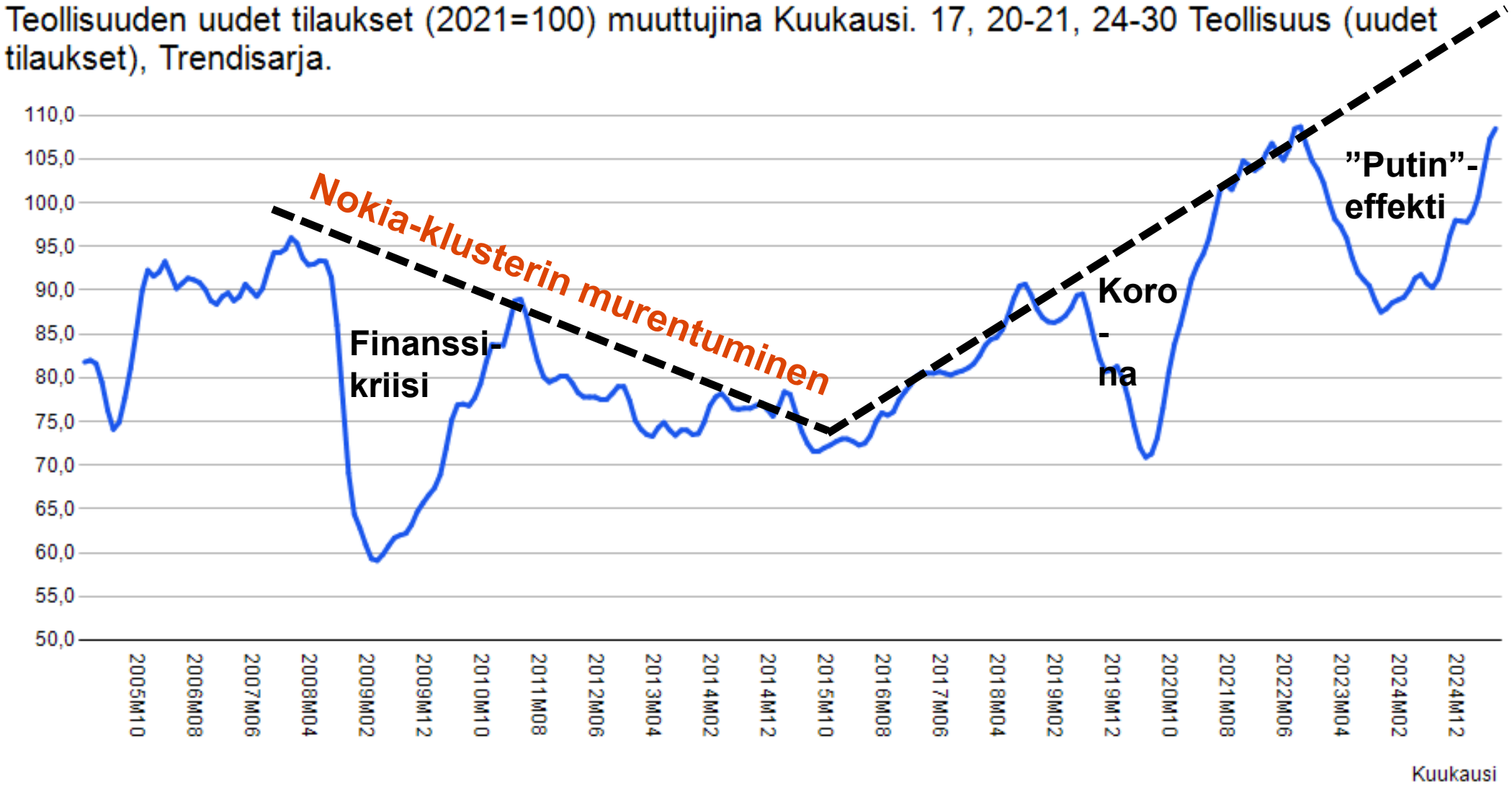

Lähde: Tilastokeskus.

Vireille pannut konkurssit, henkilökunnan lukumäärä (htv)

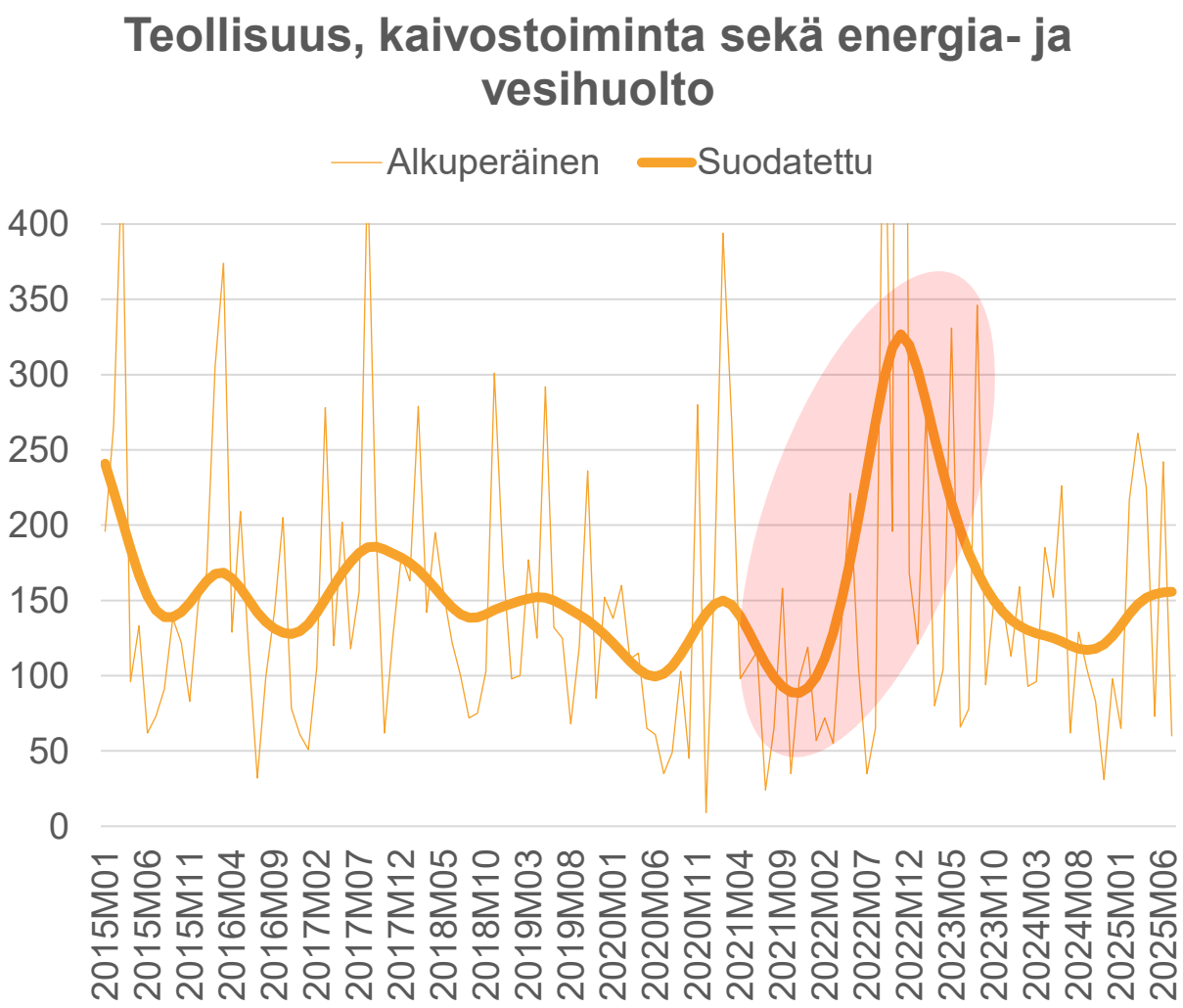

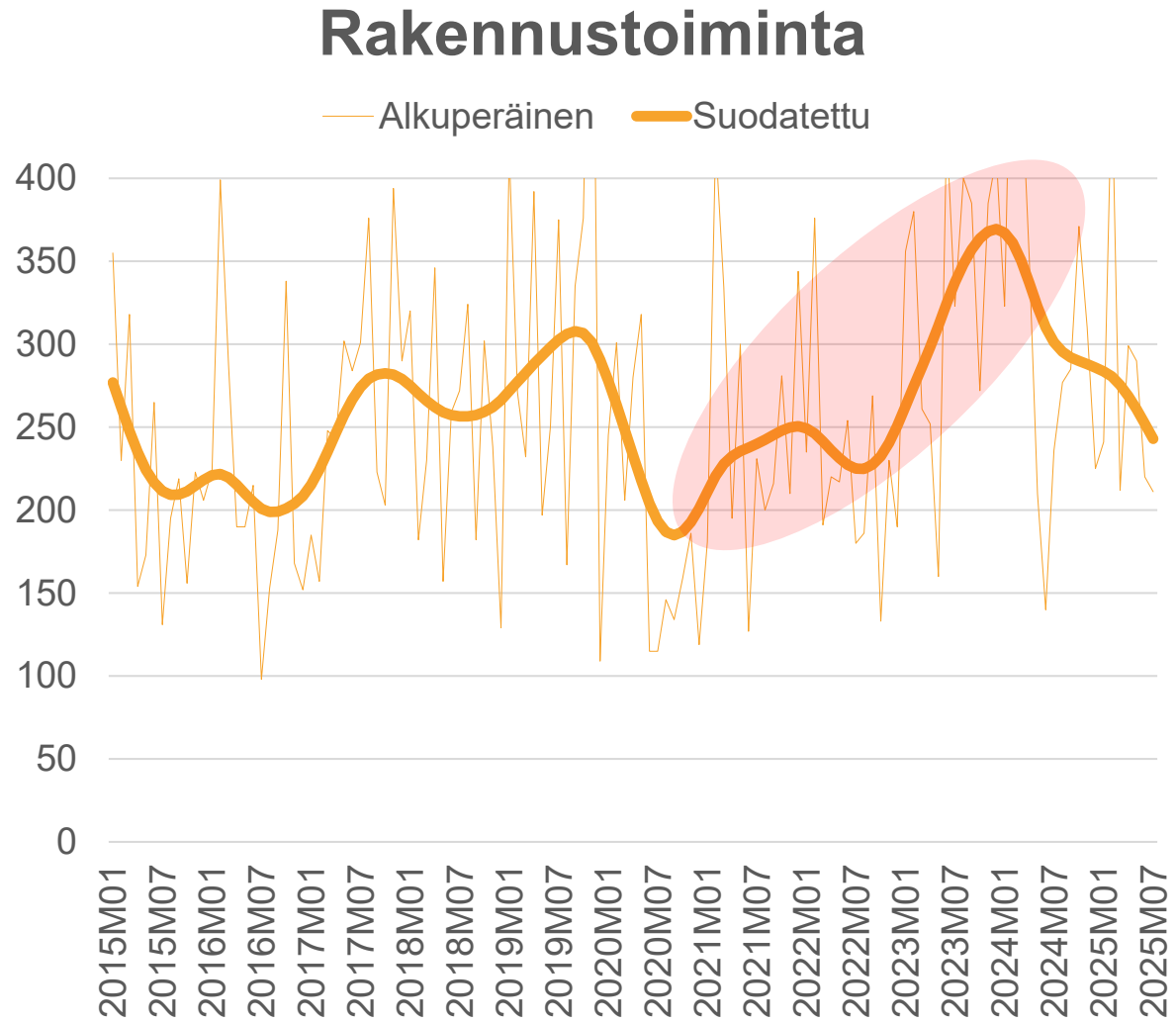

Lähde: Tilastokeskus

Vireille pannut konkurssit, henkilökunnan lukumäärä (htv), majoitus- ja ravitsemistoiminta

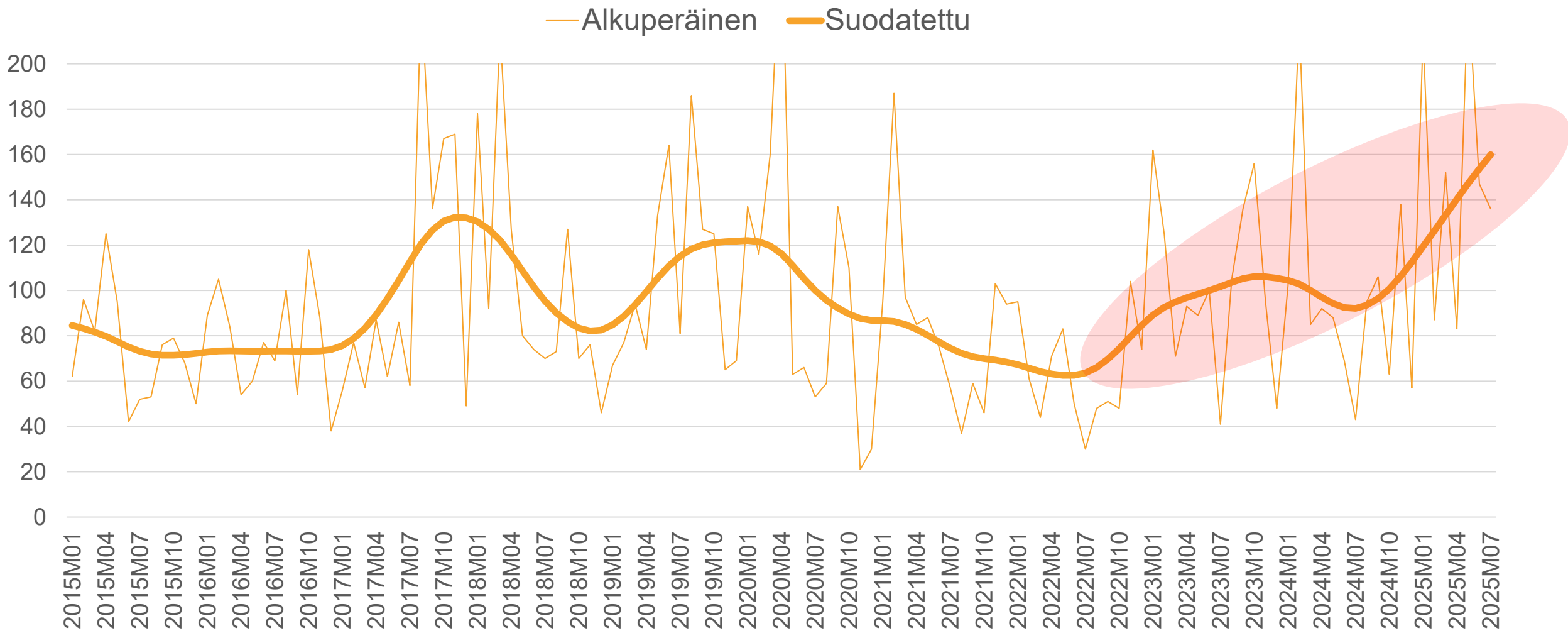

Lähde: Tilastokeskus

Vireille pannut konkurssit, henkilökunnan lukumäärä (htv), yrityssektori

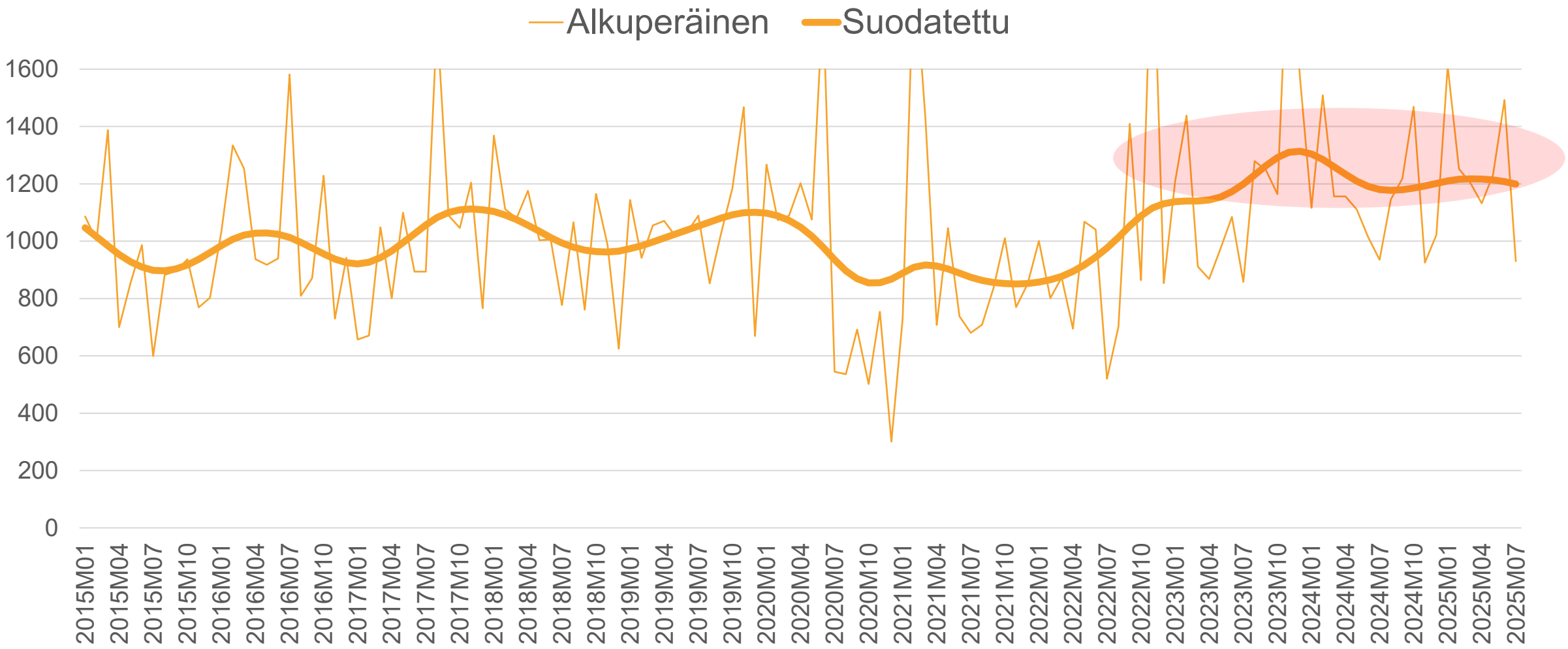

Lähde: Tilastokeskus

Talouspolitiikkapohdintoja

- Tuotantolähtöisestä (so. Nokia yms.) tuottavuuskuopasta (2008-2015) toipumisjakson jälkeen kysyntälähtöiseen taantumaan (2022-)
- Syylliset/selitykset?
  - Kuluttajien liiallinen säästäminen?
  - Yritysten investointihaluttomuus?
- Kukin kuluttaja ja yritys on oman tilanteensa paras asiantuntija
- Laskusuhdanteen aikana talouden tuottavuuspotentiaali ei tule kunnolla esiin
- Laskusuhdanne syö tuottavuuspotentiaalia, koska työttömyys voi rapauttaa inhimillistä pääomaa
- Varsinkin nuorissa yrityksissä on panostettu tuottavuuteen kasvavassa määrin 2010-luvun jälkipuoliskolla:
  - Näkyy tutkimus- ja kehityspanostuksissa
  - patenteissa ja
  - korkeakoulutettujen palkkakehityksessä
- Huolestuttavia singaleja työmarkkinoilta (ks. erillisartikkeli)

Labore

Huomioita yrityssektorin palkan muodostuksesta yksilötasolla

Paolo Fornaro, Mika Maliranta ja Veera Nippala

SAMAN TYÖNANTAJAN SAMASSA TYÖTEHTÄVÄSSÄ JATKANEIDEN PALKKOJEN MUUTOS JA PALKANSAAJIEN MÄÄRÄ SUHTEESSA 20–69 VUOTIAIDEN VÄESTÖN MÄÄRÄÄN 2001–2024

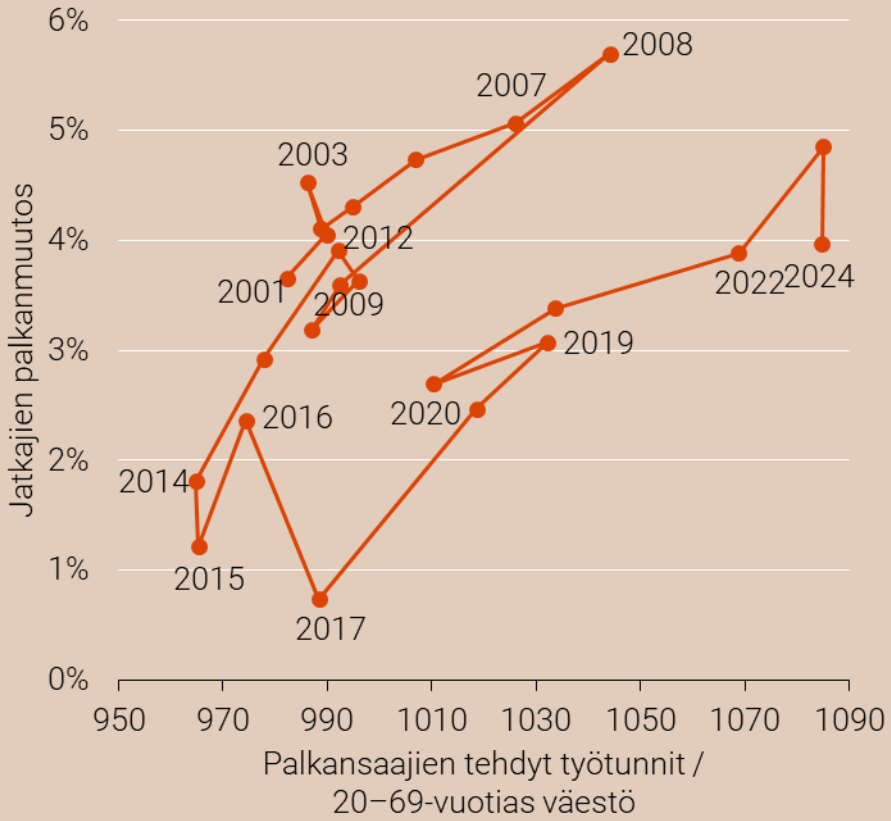

Lähde: Laskelmat Tilastokeskuksen palkkarakenne- sekä EK:n palkka-aineistolla.

Labore

Yrityssektorin palkkakehitys työntekijätasolla

JATKAJIEN NIMELLISET PALKKA-MUUTOKSET KOULUTUSASTEITTAIN

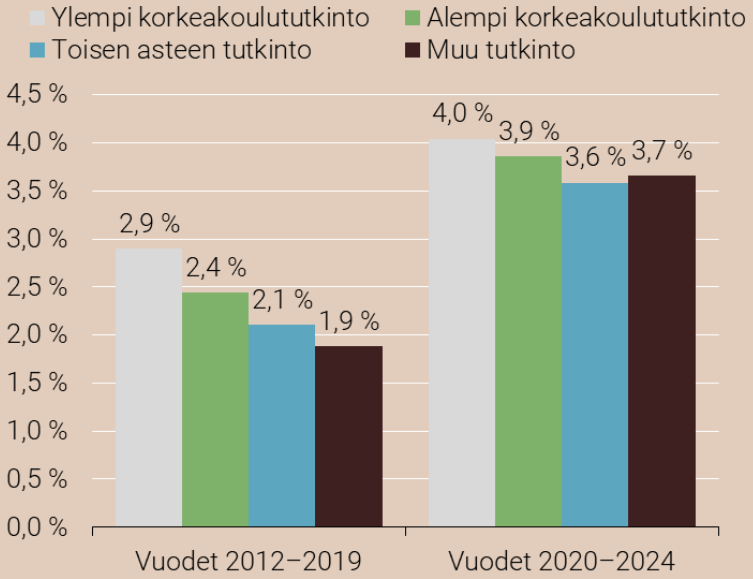

Lähde: Laskelmat Tilastokeskuksen palkkarakenne- sekä EK:n palkka-aineistolla.

Huom. Keskimääräiset inflaatioluvut: 1,0 prosenttia vuosina 2012–2019 ja 3,5 prosenttia vuosina 2020–2024.

SAMAN TYÖNTEKIJÄN NIMELLINEN PALKANMUUTOS YRITYSSEKTORILLA

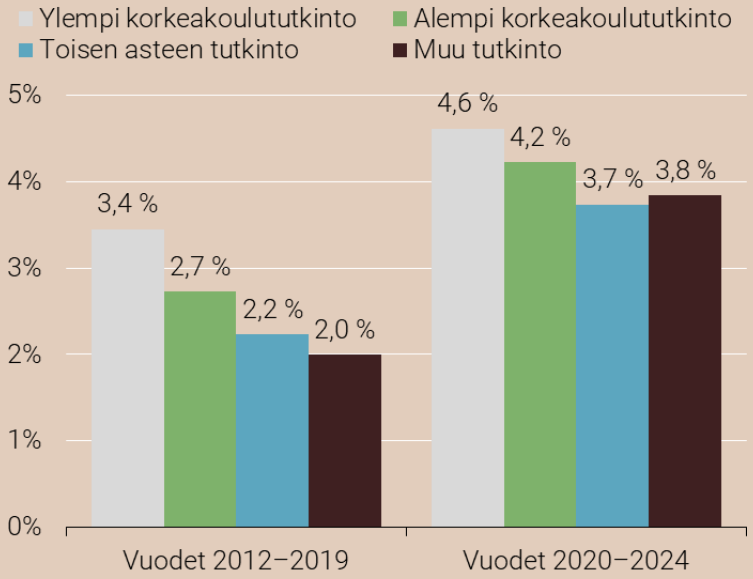

Lähde: Laskelmat Tilastokeskuksen palkkarakenne- sekä EK:n palkka-aineistolla.

Huom. Keskimääräiset inflaatioluvut: 1,0 prosenttia vuosina 2012–2019 ja 3,5 prosenttia vuosina 2020–2024.

YRITYSSEKTORIN KAIKKIEN TYÖNTEKIJÖIDEN JA JATKAJIEN PALKANMUUTOSTEN EROTUS

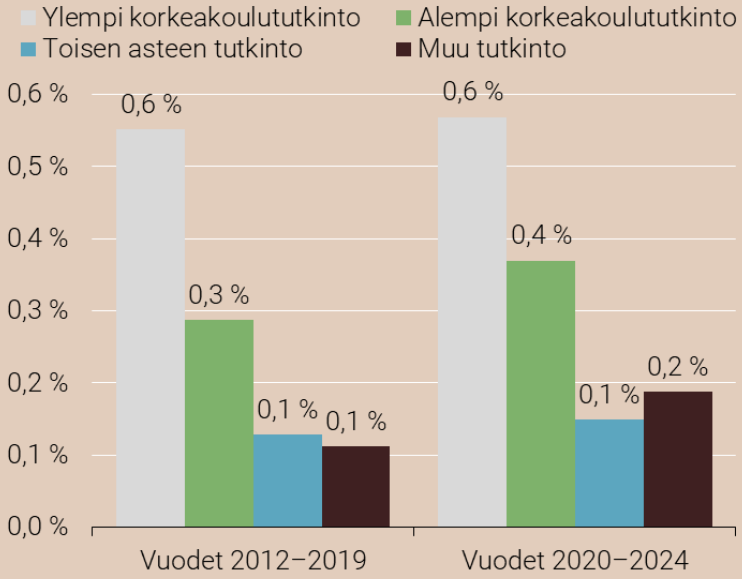

Lähde: Laskelmat Tilastokeskuksen palkkarakenne- sekä EK:n palkka-aineistolla.

Labore

Työpaikkojen ja työantajan vaihtumiset yrityssektorilla

TYÖNANTAJAA TAI TEHTÄVÄÄ VUODEN AIKANA VAIHTANEIDEN OSUUS

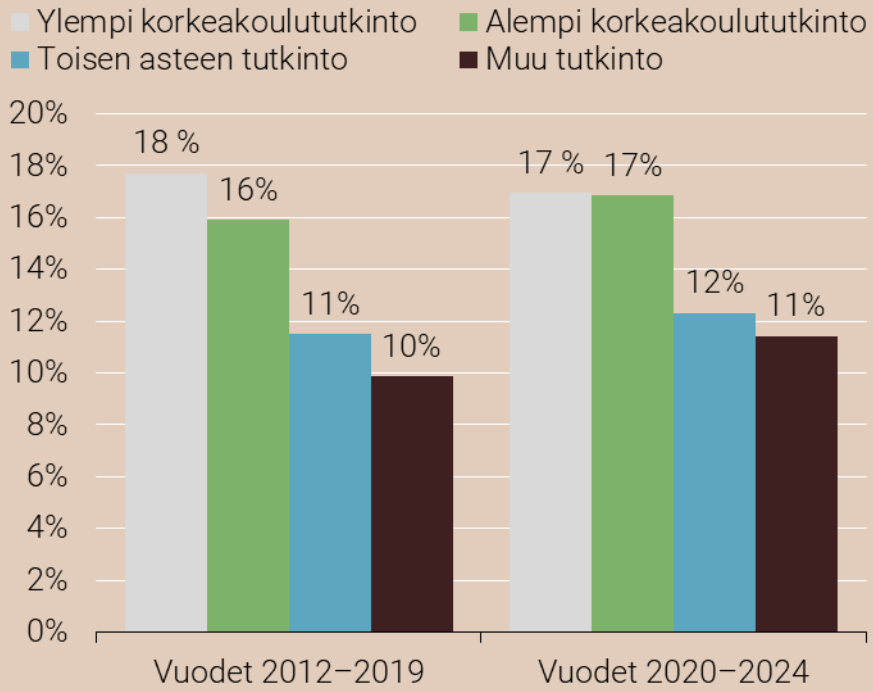

Lähde: Laskelmat Tilastokeskuksen palkkarakenne- sekä EK:n palkka-aineistolla.

TYÖNANTAJAA VUODEN AIKANA VAIHTANEIDEN OSUUS

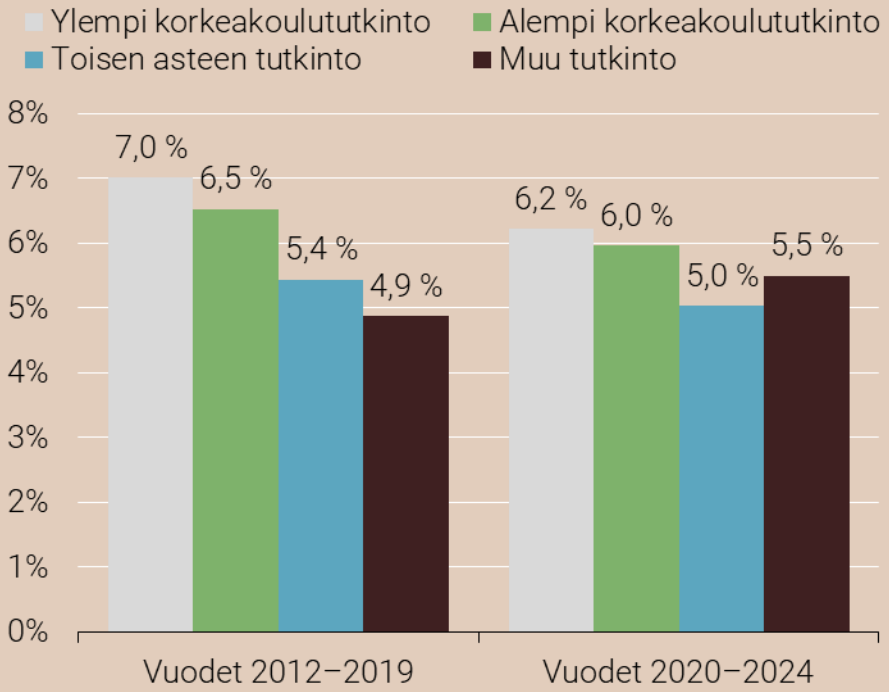

Lähde: Laskelmat Tilastokeskuksen palkkarakenne- sekä EK:n palkka-aineistolla.

Labore

JATKAJIEN NIMELLISPALKKOJEN MUUTOKSET KOULUTUSRYHMITTÄIN

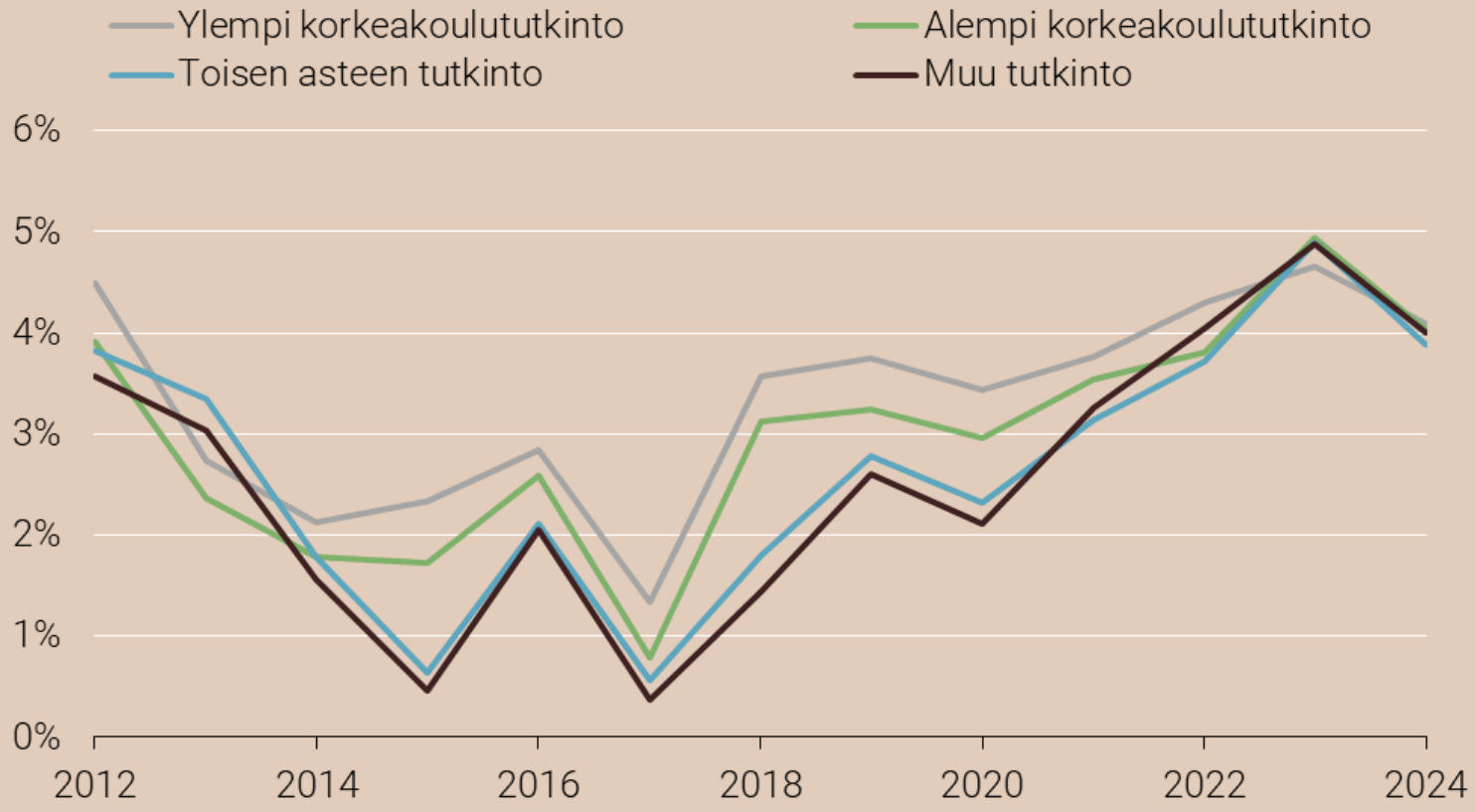

Lähde: Laskelmat Tilastokeskuksen palkkarakenne- sekä EK:n palkka-aineistolla.

Labore

ENNUSTEPÄÄLLIKKÖ

JUHO KOISTINEN

MUUT ENNUSTERYHMÄN JÄSENET

PAOLO FORNARO
JANI KUHAKOSKI
ESSI LINDBERG
MIKA MALIRANTA
VILJA MARTTINEN
AILA MUSTONEN
VEERA NIPPALA

Labore